

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики
Кафедра української мови, літератури та культури

Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням

306/1

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія

Курс	1
Семестр	1

Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

ECTS	2,5
Годин	75

Статус Обов'язкова дисципліна
Форма навчання Заочна
Семестровий контроль Залік

Розподіл годин

Аудиторні години		Самостійна робота
Лекційні заняття	Практичні заняття	
6	2	67

Гарант освітньої програми   Завідувач кафедри   Голова методичної комісії
«___» _____ 2020 р.   Олена ОНУФРІЄНКО   Світлана ІБРАГІМОВА
«___» _____ 2020 р.   «___» _____ 2020 р.

Редакція від _____ 2020 р.

Інформація про викладача

	Практичні (семінарські)
ПІБ	Завадська Вікторія Валеріївна
Посада	доцент
Вчене звання	немає
Науковий ступінь	Кандидат філологічних наук
Профіль викладача	intellect.kumlk.kpi.ua/profile/zvv58
Google Scholar	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=aiDuv_cA_AAAJ
e-mail	ptits@ukr.net
Консультації	залежить від розкладу

Анотація кредитного модуля

Метою кредитного модуля є формування у студентів здатностей:

- реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства,
- усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- учитися й оволодівати сучасними знаннями: оволодіти теоретичними відомостями про загальні лінгвістичні явища; вдосконалювати набуті та опановувати нові норми сучасної української мови усного й писемного мовлення;
- вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стилових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя: відповідно добирати і застосовувати одиниці різних мовних рівнів для грамотного формування та висловлення думки;
- бути критичним і самокритичним;
- аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію: розрізняти та аналізувати лексичні й граматичні мовні явища;
- створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами: застосовувати творчий підхід до аналізу, перекладу та редагування текстів сучасної української мови;
- послуговуватися електронними та друкованими лексикографічними довідковими джерелами академічного рівня;
- надавати консультації з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення;
- організовувати ділову та міжкультурну комунікації: створювати, відтворювати та редагувати різнофахові тексти;
- реферувати й анатувати різножанрові тексти державною мовою: складати тексти із власного фаху із дотриманням норм академічної доброчесності й вимог до оформлення наукових текстів.

Силабус кредитного модуля «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» розроблений на основі принципу послідовного застосування знань і навичок, попередньо набутих студентами. Активне навчання студентів

забезпечується добром таких форм, методів роботи й типів завдань, які є цікавими для кожної конкретної групи. Таким чином, стратегія взаємодії викладача зі студентами заснована на принципі студентоцентризму й спрямована на забезпечення максимально ефективного засвоєння студентами теоретичних знань та набуття практичних навичок.

Для засвоєння матеріалу кредитного модуля «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» та набуття здобувачами вищої освіти необхідних фахових компетентностей застосовуються такі стратегії й технології:

- метакогнітивні (студенти самостійно планують, реалізують свою навчальну діяльність, аналізують недоліки);
- когнітивні (практика, рецепція, продукування, аналіз, конструювання);
- соціальні (взаємодія, обмін інформацією, розподіл завдань під час групової роботи, налагодження взаємодії з викладачем, досягнення консенсусу в обговоренні, вміння налагоджувати комунікацію під час обговорення фахових проблем та виконання завдань).

Викладання даного курсу здійснюється на засадах взаємодії та взаємоповаги студента і викладача, з урахуванням потреб та можливостей студентів-майбутніх фахівців. Результатом такої роботи має стати набуття студентами відповідних знань і формування в них фахових навичок.

Під час навчання застосовуються:

- метод проблемного викладу передбачає постановку такого завдання, під час виконання якого студенти здобувають знання шляхом практичної діяльності, набувають відповідних умінь і навичок; метод реалізується через частково-пошукову діяльність (практичне заняття), самостійну дослідницьку діяльність студентів (самостійна робота) або у формі проблемного викладу (теоретичний матеріал, що подається викладачем);
- різні типи евристичних методів (вільних асоціацій, інверсії, евристичних питань, «мозкового штурму») передбачають виконання завдань, що дозволяють студенту побачити закономірності розвитку мови та зв'язки одних мов з іншими (зокрема на лексичному рівні), що є дуже важливим для майбутніх перекладачів;
- пояснювально-ілюстративний метод (словесна, практична та наочна форми) – застосовується там, де студенти-першокурсники ще не мають достатньої компетенції для самостійного виконання завдання, наприклад, щодо оформлення наукової бібліографії;
- репродуктивний метод застосовується як «робота за алгоритмом», тому виключає лише повторення поданої інформації.

Усі методи навчання опосередковано спрямовані на формування навчально-стратегічної компетентності студентів, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процесу організації, реалізації, контролю та корегування власної навчальної діяльності).

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури та змісту кредитного модуля та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта та Viber, за допомогою яких:

- спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом;
- здійснюється надання консультативної допомоги студентам щодо навчальних завдань та змісту навчальної дисципліни;
- оцінюються якість виконання навчальних завдань студентами;
- ведеться облік виконання студентами плану навчальної дисципліни, графік виконання навчальних завдань та оцінювання студентів.

Під час навчання та для взаємодії зі студентами та вирішення навчальних завдань використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології, а також обладнання (проектор та електронні презентації до практичних занять).

Місце кредитного модуля в програмі навчання

Кредитний модуль «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» має міждисциплінарний характер. Він є складовою навчальної дисципліни «Сучасна українська мова» ЗО6, що складається з двох кредитних модулів «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» ЗО6/1, «Сучасна українська мова. Стилїстика сучасної української мови» ЗО6/2. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця кредитний модуль «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» ґрунтується та взаємопов'язаний зі знаннями та вміннями, якими студенти оволодівають у процесі засвоєння таких навчальних дисциплін, як «Вступ до романо-германського мовознавства» ЗО1, «Зіставна граматики» ЗО2, «Іноземна мова (основна, практичний курс)» ЗО5. Знання, вміння та досвід, здобуті у процесі навчання цієї дисципліни, забезпечують подальше оволодіння такими навчальними дисциплінами, як «Зіставна граматики» ЗО3, «Історія зарубіжної літератури» ЗО4, «Прикладні лінгвістичні дослідження» ПО6.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення кредитного модуля «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» студенти зможуть:

1. Дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства.
2. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (правильно використовувати мовні засоби: лексичні та граматичні відповідно до навчальних завдань).
3. Створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами (послугуватися різними типами словників під час перекладу та редагування різностильових текстів).
4. Аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного дискурсу (художнього та фахового) – (орієнтуватися в сучасних дослідженнях з різних напрямків українського мовознавства; знаходити, аналізувати інформацію з певною метою).
5. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування для розв'язання фахових комунікативних завдань у різних сферах професійної діяльності (створювати навчальні тексти в жанрах, які відповідають професійній підготовці перекладача).
6. Вести ділову комунікацію усно і письмово, редагувати, реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами.

Відповідність результатів навчання до компетентностей в Освітній програмі можна переглянути у Додатку 1 «Програмні результати навчання (розширена форма)».

Перелік тем, завдань та терміни виконання

Програмні результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

	Зміст навчального матеріалу	Рекомендований час СРС
1.	Розділ 1. Засади академічної мовної культури. Лекція 1. Тема 1.1. Мова як соціальний феномен. Українська мова як мова фахового спілкування.	8
2.	Тема 1.2. Лексична система сучасної української мови.	9
3.	Розділ 2. Термінологічна система сучасної української мови. Лекція 2. Тема 2.1. Термінотворення у системі сучасної української мови. Кодифікація і стандартизація в царині термінології.	9
4.	Тема 2.2. Особливості перекладацької роботи із термінами.	9
5.	Розділ 3. Особливості вербального фахового спілкування. Лекція 3. Тема 3.1. Комунікативні ознаки культури мовлення. Способи подолання неефективної комунікації.	8
6.	Тема 3.2. Складові комунікативного іміджу особистості під час усного професійного спілкування.	9
7.	Тема 3.3. Українська лексикографія у фаховому мовленні. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання.	9
8.	Практичне заняття 1. Підведення підсумків. Залік	6

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Експрес-контрольні	40%	20	2	40
2.	Домашня контрольна робота	60%	60	1	60
	Всього				100

Рейтинг студентів з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

1. Експрес-контрольні (за матеріалом розділів 1, 2 – по 20 балів кожна, разом **40** балів).
2. Домашню контрольну роботу (**60** балів).

Основні критерії оцінювання роботи студентів

1. Експрес-контрольна робота.

Ваговий бал – 20, максимальна кількість балів за 2 експрес-контрольні становить $2 \times 20 = 40$ балів.

Критерії оцінювання:

«відмінно» – 16–20 балів – безпомилкове виконання практичних завдань та повна і ґрунтовна відповідь на теоретичне питання у відповідності до змісту завдання або питання;

«добре» – 11–15 балів – виконання практичних завдань із незначними помилками та достатньо повна відповідь на теоретичне питання із незначними похибками;

«задовільно» – 6–10 балів – виконання практичних завдань із великою кількістю помилок та не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання;

«незадовільно» – 0–5 бали – відсутність виконаного практичних завдань або його незадовільне виконання (більше 60% завдань виконано неправильно); невисвітлене

теоретичне питання, незадовільна відповідь зі значними помилками (більше 60% теоретичного матеріалу є неправильним чи невідповідним до змісту питання) або відсутність відповіді.

2. Домашня контрольна робота.

Ваговий бал – 60 – зміст, вимоги до оформлення та зразок контрольного завдання див. в Додатку 3.

Критерії оцінювання:

«відмінно» – 50–60 балів – безпомилкове виконання практичного завдання у відповідності до змісту завдання;

«добре» – 38–49 балів – виконання практичного завдання із незначною кількістю помилок або деякими хибами;

«задовільно» – 27–37 балів – виконання практичного завдання зі значною кількістю помилок або хиб;

«достатньо» – 16–26 балів (більше 1/4 правильно виконаних завдань);

«незадовільно» – 0–15 бали – відсутність виконаного практичного завдання або його незадовільне виконання (менше 1/4 правильно виконаних завдань).

Результати оголошуються кожному студенту окремо за особистої присутності або в дистанційній формі (електронною поштою, через Viber).

Семестрова атестація студентів

Отримання заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 60$

Для отримання кредитного модуля «автоматом» потрібно мати рейтинг не менш, ніж 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менш 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку у системі ECTS, виконують залікову контрольну роботу. Ця рейтингова оцінка є остаточною. У разі написання залікової контрольної роботи на оцінку, нижчу за отриману «автоматом», попередній рейтинг з дисципліни скасовується і до залікової відомості заноситься сума балів за залікову контрольну роботу («жорстка» PCO).

Критерії оцінювання, зміст та зразок залікової роботи відображено у Додатку 3.

Таблиця переведення рейтингових балів у оцінки за університетською шкалою ¹

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно

¹ Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року.

Невиконання умов допуску	Не допущено
--------------------------	-------------

Політика навчальної дисципліни

Заохочувальні бали	
Критерій	Ваговий бал
Написання тез доповіді	5 балів за кожен вид діяльності (тези доповіді або оформлення творчої роботи як наукової роботи для участі у конкурсі студентських наукових робіт)
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	10 балів

Відвідування занять

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за результатами експрес-контрольних відповідно до матеріалу лекцій, виконання домашньої контрольної роботи та заліку.

Пропущені контрольні заходи

Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття, виконавши експрес-контрольну в інший зручний час за домовленістю з викладачем, але не пізніше, ніж за 1 день до заліку.

Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано пояснивши, з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Інклюзивне навчання

Кредитний модуль «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами. За наявності у студентів серйозних вад зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів, завдання курсу можуть виконуватися в усній формі й оцінюватися викладачем через Skype, Viber або інші системи у спеціально встановлений час.

Мова навчання

Навчальний матеріал подається українською мовою. Студенти мають відповідати на заняттях та вести ділове спілкування з викладачем українською мовою.

Позааудиторні заняття

Можливі такі варіанти позааудиторних занять:

Практичне заняття у Музеї книги і друкарства України (за попереднім погодженням) у рамках Теми 1.3, а також відвідування тематичних виставок цього музею.

Практична робота з оформлення списку використаних джерел, робота зі словниками може бути проведена у Науково-технічній бібліотеці ім. Г. І. Денисенка (за попередньою згодою).

Додатки

Додаток 1. Програмні результати навчання (розширена форма)

У результаті вивчення кредитного модуля «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» студенти зможуть:

Результати навчання		Відповідність результатів навчання до компетентностей в ОП ²	
		Загальні компетентності (soft skills)	Фахові компетентності
1.	Дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства.	Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.
2.	Усвідомлювати фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.	Здатність бути критичним і самокритичним.	Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для

² Освітньо-професійна програма «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, за спеціальністю 035 «Філологія».КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2020 р.

			розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
3.	Створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Здатність створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.
4.	Аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного дискурсу (художнього та фахового).	Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.	Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
5.	Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання фахових комунікативних завдань у різних сферах професійної діяльності.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Здатність до організації ділової та міжкультурної комунікації.
6.	Вести ділову комунікацію усно і письмово, редагувати, реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Здатність реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами.

Додаток 2. Рекомендована література

Базова

1. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: Навч. посіб. –К.: Каравела, 2008. – 352 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1435072247592/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_profesiynog_o_spilkuvannya
2. Мойсієнко А. К., Бас-Кононенко О. В. Сучасна українська літературна мова : підручник / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко та ін. – К.: Знання, 2010. – 270 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://pick.net.ua/uk/extra/psosvita/1310-suchasna-ukrainska-literaturna-mova>
3. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – 2-ге вид., випр. і допов. – Київ: Алерта, 2011. – 694 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001711>

Допоміжна

4. Д'яков А. С. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти : [монографія] / А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько. – Київ: КМ Academia, 2000. – 216 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?S21CNR=20&S21STN=1&S21REF=2&C21COM=S&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21All=%3C.%3EID%3DUKR0009600%3C.%3E&&S21FMT=fullweb>
5. Погиба Л. Г. Українська мова фахового спрямування : підручник / Л. Г. Погиба, Т. О. Грібніниченко, Л. М. Голіченко. – Київ: Кондор, 2012. – 348 с. : табл. . – Електронний

- ресурс. – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?S21CNR=20&S21STN=1&S21REF=2&C21COM=S&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21All=%3C.%3EID%3DUKR0001012%3C.%3E&&S21FMT=fullwebr>
6. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник / О. О. Селіванова. – Полтава: Довкілля – К, 2008. – 711 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?S21CNR=20&S21STN=1&S21REF=2&C21COM=S&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21All=%3C.%3EID%3DUKR0001849%3C.%3E&&S21FMT=fullwebr>
7. Словники різних галузей – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe>

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри української мови, літератури та культури, в електронній системі «Кампус», на ресурсах Інтернет.

Додаток 3. Методичні рекомендації до написання та оформлення домашньої контрольної роботи.

Метою домашньої контрольної роботи (далі – ДКР) є перевірка засвоєння студентами знань про мову як багатофункціональну знакову систему й суспільне явище; розуміння ними основних процесів, що відбуваються в мові; вміння впізнавати й аналізувати мовні явища, оцінювати їх з позиції мовної нормативності; вміння застосовувати набуті знання на практиці, зокрема у процесі складання, редагування та перекладання текстів. ДКР має на меті оцінити практичні вміння студентів.

Завдання, запропоновані студентам, охоплюють ключові розділи модуля. Виконуючи завдання, студенти повинні виявити:

- знання теоретичних засад нормативності української літературної мови;
- розуміння основних засад формування терміносистеми сучасної української мови;
- знання специфіки української мови за професійним спрямуванням, зокрема лінгвістичної термінології як основи професійного мовлення;
- вміння редагувати тексти різних стилів та фахів;
- вербалізувати власні думки відповідно до мовних норм та формулювати поняття.

ДКР складається з чотирьох практичних завдань, кожне з яких оцінюється згідно з системою вагових балів з кожного контрольного заходу.

Для підготовки до виконання контрольних завдань студентам рекомендуються такі джерела та навчальна література:

1. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: Навч. посіб. –К.: Каравела, 2008. – 352с. Електронний ресурс. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1435072247592/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_profesiyngo_o_spilkuvannya
2. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доповн. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. – 248 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Ponomariv_Oleksandr/Stylistyka_suchasnoi_ukrainskoi_movy_vyd_2000.pdf
3. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – 2-ге вид., випр. і допов. – Київ: Алерта, 2011. – 694 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001711>
4. Блог проф. О. Пономарева. – Електронний ресурс: <https://www.bbc.com/ukrainian/blog-olexandr-ponomariv-50073062>

Зразок завдань для домашньої контрольної роботи

ДОМАШНЯ КОНТРОЛЬНА РОБОТА

З кредитного модуля 306/1

«Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням»

Спеціальності: 035 «Філологія»

Освітнього ступеня «Бакалавр»

Варіант 1

I. Охарактеризуйте мовне явище, представлене парами слів. Поясніть значення слів (10 балів).

Свідоцтво – свідчення, причинний – причиновий, особисте – особове, людний – людяний, повноваження – уповноваження, фактаж – фактор, поверховий – поверхневий, виборний – виборчий, чисельний – численний, вітровий – вітряний.

Уява – уявлення, тактичний – тактовний, управління – правління, позичати – запозичати, оснований – заснований, вникати – уникати, економний – економічний, еміграція – імміграція, талан – талант, публіцистичний – публічний.

II. Підкресліть слова, які є відхиленням від літературної норми. Визначте тип відхилення (10 балів)

- 1) Необорима соняшна заглада —/ Віки, віки — одна блакитна мить! / Куди ж поділа, степова Елладо, / Варязьку сталь і візантійську мідь?
(Мал.) _____
- 2) Ой талане, талане!.. Чи ти в полі, чи ти в гаї... З бурлаками гуляєш?
(Шевч.) _____
- 3) Гарячий день розлив пекуче злото / І сам втопивсь у соняшнім меду, / Й крізь спокій цей єдина леться нота — / Блаженних бджіл в вишневому саду
(Мал.) _____
- 4) Озираючись, помітив ще одного гуляючого, який шпацирував за ним по тому ж приморському бульвару (Ле). _____
- 5) Се шпиг від інквізиції, напевне, а може й кат з отруєним стилетом (Леся Українка). _____
- 6) Жандарми перекопали все подвір'я, зірвали підлогу в хаті, шпигали довгими залізними прутами купу з сноєм (Вільде І.) _____
- 7) Але вертаюся на тиховодий став, / До гри метеликів, до сонних синіх квітів, / З яких цю оповідь на давній лад почав, / Хоч, може, децицію й по-своєму примітив...
(Рильс.) _____
- 8) Викладачі у Київській братській школі називалися дидасками. _____
- 9) Він сидів охляп на коні, сорочка розхристана, піт промиває доріжки на закіптюженому обличчі (Тют.). _____
- 10) Як тя баба в купіль клала / На груди ті іскра впала (Рус. Дністр.) _____

III. Оберіть правильний варіант (10 балів).

1. Враження про лектора / враження від лектора;
2. вітер 25 м на секунду / вітер 25 м за секунду;
3. усунути з роботи / усунути від роботи;
4. оплатити проїзд / оплатити за проїзд;
5. щодо цього / відносно цього;
6. згодився на пропозицію / згодився з пропозицією;
7. на першому етапі / на першій етапі;
8. приймати на слух / сприймати на слух;
9. на рахунок цього / щодо цього;
10. співпадіння обставин / збіг обставин.

11. Зробив це для годиться / зробив це для вигляду;
12. не показував вигляду / не давав знаки;
13. «Майдан Перемоги» / «Площа Перемоги»;
14. цей же самий / такий самий;
15. дитина поводить себе погано / дитина поводить себе погано;
16. є зразковим / являється зразковим;
17. видається, що / може показатися, що;
18. квартира з усіма зручностями / квартира з усіма вигодами;
19. заключати угоду / укласти угоду;
20. змішана виборча система / мішана виборча система.

IV. Відредагуйте текст (10 балів).

Майже всі літні люди, які потрапили в будинок престарілих, не мають близьких родичів або не отримують належної допомоги. Єдиний вихід для таких людей – геріатричний пансіонат або будинок-інтернат – не завжди забезпечує комфортні умови проживання. А іноді – навіть нижче мінімальних. Сподіваємося, 1 жовтня, в Міжнародний день людей похилого віку, ця тема удостоїться більшої уваги. За інформацією спостерігачів Національного превентивного механізму, Київський геріатричний пансіонат – один з найкращих у плані умов життя в Україні. У той же час в регіонах, де гроші на роботу будинків престарілих виділяють районні та обласні ради, Національний превентивний механізм виділяє наступні порушення прав людини:

- У психоневрологічних інтернатах відсутнє нормативне врегулювання застосування фізичного обмеження та ізоляції підопічних. Фактично в кожному закладі є затратовані приміщення і кімнати (на вікнах і дверях встановлені глухі стаціонарні решітки), де утримуються люди;

- Недостатнє опалення житлових приміщень;

- Підопічних часто змушують працювати в господарстві закладу або приватної адміністрації закладу;

- Недоглянуті одяг та постільна білизна. Навіть коли все необхідне є в закладі, але персонал утримує це на складах. Також спостерігалися випадки загального користування одягом та білизною <...> (Ксенія Цивірко, за матеріалам сайту <https://ua.112.ua/statji/tabir-dlia-litnikh-yak-zhyvut-u-derzhavnykh-budynkakh-prestarilykh-464282.html>).

Додаток 3. Критерії оцінювання, зміст та зразок залікової контрольної роботи.

Питання залікової контрольної роботи оцінюються у 100 балів максимум. Залікова контрольна робота складається з одного теоретичного питання (всього 34 варіанти, що охоплюють матеріал усіх трьох розділів кредитного модуля) та двох практичних завдань відповідно до кожного варіанту.

1 питання (теоретичне) – 30 балів максимум.

«Відмінно»: 30–27 балів (повністю висвітлено питання, 100–91%);

«Добре»: 26–23 бали (питання висвітлене неповно, 90–76%);

«Задовільно»: 22–18 балів (частково висвітлене питання, 75–61%);

«Незадовільно»: менше 18 балів (надано менше 60% необхідної інформації).

2, 3 практичні завдання – виконання практичних завдань, передбачених матеріалом кредитного модуля, кожне по 35 балів максимум, $35 \times 2 = 70$ балів.

«Відмінно»: 35–32 бали (повністю та безпомилково виконане завдання, 100–91%);

«Добре»: 31–27 балів (90–76% завдань виконано правильно);

«Задовільно»: 26–21 бал (75–61% завдань виконано правильно);

«Незадовільно»: менше 21 балу (менше 60% завдань виконано правильно).

Зразок залікової контрольної роботи

ЗАЛІКОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з кредитного модуля ЗО6/1

“Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням”
спеціальності: 035 “Філологія”,
освітнього ступеня «Бакалавр»

Варіант 1

1. Опишіть загальні вимоги до оформлення наукових робіт.
2. Сформулюйте визначення до назв професій. Чи можна замінити ці назви українськими відповідниками?

Медіа-байєр, PR-менеджер, спікер, хед-хантер, грумер, копірайтер, дизайнер, діджей, кібердвірник, сіті-фермер.

3. Відредагуйте текст. Згадану в тексті наукову роботу А. Кримського оформіть за правилами бібліографічного опису.

Агатангел Кримський відносився до самих великих вчених ХХ століття. Він був одним з фундаторів, першим секретарем і керівником першої української Академії наук в Україні. Кримський мав дуже феноменальну пам'ять і унікальні здібності для вивчення мов, знав понад 50 мов, а на рахунок того, якими мовами володіє, жартував, що легше поррахувати, якими мовами він не говорить. Науковець був причетний до створення української сходознавчої школи, знищеної під час сталінських репресій. Багато праць вченого переведено на європейські мови. Син кримського татарина і полячки, Агатангел Кримський вважав себе українцем, а мовою свого особного спілкування, наукових і творчих робіт свідомо обрав українську мову. «Перша ознака національності є мова...» – пише він у листі до Бориса Грінченка. Свої погляди на походження та розвиток української мови Кримський показав у статті «Українська мова, звідки вона взялася і як вона розвивалася», розміщеній у «Нарисах з історії української мови та Хрестоматії з пам'ятників письменської старо-україниці XI – XVIII вв.», виданих Олександром Шахматовим і Агатангелом Кримським у 1922 році у Києві у видавничому товаристві «Друкар» (За матеріалами електронного джерела: <https://www.perspektyva.in.ua/agatangel-krymskyj-uchenyj-poliglot-shodoznaveys-pysmennyk-istoryk-ukrayinskoyi-movy-ta-literatury-spivzasnovnyk-dijsnyj-chlen-vuan-ta-ntsh/>).